

WYMAGANIA EDUKACYJNE

według programu nauczania Moniki Gromek i Grażyny Kilbach pn.: „LEKCJA MUZYKI” (wyd. Nowa Era).

Program nauczania jest zgodny z założeniami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej na drugim etapie edukacyjnym (w klasach IV–VII), w którym przewidziano po 1 godzinie przedmiotu muzyka tygodniowo w każdym roku nauki.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna. Uczeń indywidualnie i zespołowo muzykuje, tworzy i improwizuje proste struktury dźwiękowe i układy ruchowo-taneczne, przedstawia cechy i charakter wykonywanych utworów werbalnie i pozawerbalnie, rozwijając swoje zdolności i umiejętności muzyczne, preferencje oraz umiejętności wartościowania wytworów kultury.
- II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania. Uczeń rozumie podstawowe pojęcia i terminy muzyczne niezbędne w praktyce wykonawczej, percepcji oraz prowadzeniu rozmów o muzyce, poszukiwaniu informacji i twórczym działaniu, dostrzegając przy tym wzajemne relacje między nimi.
- III. Wiedza o kulturze muzycznej, narodowym i światowym dziedzictwie kulturowym. Uczeń interpretuje zjawiska związane z kulturą muzyczną, słucha muzyki, rozpoznaje, rozróżnia i omawia jej cechy, przedstawia własny stosunek do słuchanego i wykonywanego repertuaru, jest świadomym odbiorcą sztuki.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

1. W zakresie śpiewu. Uczeń:

1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) minimum 10 różnorodnych utworów wokalnych w roku szkolnym:

a) piosenki z repertuaru dziecięcego, młodzieżowego, popularnego i ludowego,

b) wybrane pieśni (w tym artystyczne i patriotyczne),

c) kanony;

2) poprawnie śpiewa z pamięci, zachowując należyłą postawę, hymn państwowy „Mazurek Dąbrowskiego”;

3) śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i inne, zachowując naturalne właściwości głosu;

4) wykonuje solo lub w zespole „rapowanki”, rytmiczne recytacje itp.; 5) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:

- a) struktury melodyczne,
- b) sygnały dźwiękowe (w kontekście danej tonalności),
- c) prosty dwugłos (burdon, ostinato, głos towarzyszący górny lub dolny),
- d) głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;
- 5) improwizuje wokalnie oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad.

2. W zakresie gry na instrumentach. Uczeń:

1) gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na jednym lub kilku instrumentach melodycznych (do wyboru np. flet podłużny, flażolet / flecik polski, pianino, keyboard, gitara, dzwonki, metalofon, ksylofon i inne) oraz perkusyjnych niemelodycznych:

- a) schematy rytmiczne,
- b) melodie, c) proste utwory,
- d) akompaniamenty;

2) gra na wybranym instrumencie melodycznym hymn Europy (instrumentalną wersję „Ody do radości” L. van Beethovena);

3) odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne;

4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:

- a) proste struktury rytmiczne,
- b) swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny,
- c) instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;

5) improwizuje oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela lub/i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów.

3. W zakresie ruchu przy muzyce. Uczeń:

1) odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne;

2) wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne:

- a) polskich tańców narodowych: poloneza, kujawiaka i krakowiaka,

b) wybranych tańców ludowych (szczególnie własnego regionu),

c) wybranych tańców różnych narodów,

d) wybranych tańców towarzyskich (fakultatywnie);

3) improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki.

4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń:

1) świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (fragmentów lub/i w całości):

a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (od średniowiecza do współczesności),

b) muzyki jazzowej i rozrywkowej,

c) polskich pieśni artystycznych i patriotycznych,

d) utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej;

2) rozpoznaje ze słuchu:

a) brzmienie instrumentów muzycznych,

b) brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas,

c) podstawowe formy muzyczne: AB, ABA, ABA1, rondo i wariacje,

d) polskie tańce narodowe,

e) aparat wykonawczy: solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band i zespół folkowy;

3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne, określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;

4) przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych (łączy muzykę z innymi obszarami wiedzy):

a) odzwierciedla graficznie cechy muzyki i strukturę form muzycznych,

b) rysuje, maluje oraz układa teksty do muzyki, 8

c) werbalizuje emocje i odczucia,

d) opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów.

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce:

- 1) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi;
- 2) określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, harmonię, agogikę, dynamikę, kolorystykę, artykulację).

2. Uczeń odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej:

- 1) nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii;
- 2) różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz;
- 3) zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty, da capo al fine;
- 4) zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne oraz fermatę;
- 5) potrafi posługiwać się symboliką beznutową (np. tabulaturą, fonogestyką, uproszczoną fonogestyką, tataizacją).

3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału:

- 1) instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je;
- 2) głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas) oraz technik wokalnych (np. śpiew estradowy, śpiew biały, jodłowanie i inne);
- 3) aparatu wykonawczego (solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band, zespół folkowy).

4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki:

- 1) muzyki ze względu na jej rodzaj (wokalna, instrumentalna, wokalno-instrumentalna, artystyczna, rozrywkowa, ludowa oraz do wyboru: sakralna, filmowa, teatralna i inne);
- 2) stylów muzycznych (do wyboru: pop, rock, jazz, folk, rap, techno, disco, reggae i inne);
- 3) form muzycznych: budowa okresowa, AB, ABA, ABA1, kanon, rondo, wariacje, pieśń, opera, balet, operetka, musical, koncert, symfonia;
- 4) faktury muzycznej: homofoniczna, polifoniczna.

5. Uczeń określa charakterystyczne cechy:

- 1) polskich tańców narodowych: poloneza, mazura, kujawiaka, oberka, krakowiaka;

- 2) wybranych polskich tańców ludowych z uwzględnieniem własnego regionu;
- 3) wybranych tańców towarzyskich i współczesnych.
6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze, renesans, barok, klasycyzm, romantyzm, muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich.
7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: np. Mikołaj Gomółka, Jan Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Stanisław Moniuszko, Karol Szymanowski, Witold Lutosławski, Wojciech Kilar, Henryk Mikołaj Górecki, Krzysztof Penderecki i inni).
8. Potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne, argumentując swoje wybory.
9. Tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii.

III. Kultura muzyczna, narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe. Uczeń:

- 1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;
- 2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;
- 3) poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach;
- 4) poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;
- 5) wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów, cech epoki, charakterystyki stylów, przygotowując prezentacje lub/i muzyczne portfolio;
- 6) uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej);
- 7) angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;
- 8) uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych;
- 9) stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców.

Cele kształcenia – wymagania szczegółowe

KLASA IV	
WYMAGANIA PODSTAWOWE	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE
Uczeń:	
<p>WYKONUJE ZADANIA PRAKTYCZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - śpiewa w grupie realizowane przez nauczyciela podczas lekcji ćwiczenia intonacyjne, emisyjne i dykcyjne oraz piosenki; - bierze udział w zabawach muzycznych i rytmicznych; - śpiewa z pamięci dwie zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>; - wykonuje gamę C-dur za pomocą solmizacji; - wykonuje proste ćwiczenia z użyciem fonogestyki; - realizuje ćwiczenia fletowe; - gra na flecie poznane dźwięki; - wykonuje dźwięk <i>gis¹</i> na flecie; - w grupie wykonuje na flecie realizowane podczas lekcji melodie; - realizuje jeden głos z partytury rytmicznej; - gra na dzwoneczkach gamę C-dur; - gra w grupie na instrumentach perkusyjnych wybrane i realizowane podczas lekcji utwory; - wykonuje w grupie akompaniament do wybranych i realizowanych podczas lekcji piosenek; - śpiewa i gra w grupie wybrane kolędy; - realizuje proste rytmy na instrumentach szkolnych; - prezentuje ilustracje ruchowe do wybranych utworów, - określa nastrój słuchanej muzyki; 	<p>WYKONUJE ZADANIA PRAKTYCZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - śpiewa solo realizowane przez nauczyciela podczas lekcji ćwiczenia intonacyjne, emisyjne i dykcyjne oraz piosenki; - stosuje zasady dotyczące emisji głosu podczas śpiewu; - bierze udział w zabawach muzycznych i rytmicznych; - śpiewa z pamięci cztery zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>; - wykonuje gamę C-dur za pomocą solmizacji i nazw literowych; - śpiewa gamę C-dur z użyciem fonogestyki; - realizuje ćwiczenia fletowe; - gra na flecie poznane dźwięki; - wykonuje dźwięk <i>gis¹</i> na flecie; - gra solo na flecie realizowane podczas lekcji melodie; - realizuje poszczególne głosy z partytury rytmicznej; - realizuje wszystkie głosy z partytury zawierającej akompaniament do piosenki; - gra na dzwoneczkach gamę C-dur; - układa i zapisuje samodzielnie melodię z dźwięków gamy C-dur i gra ją na dzwoneczkach; - rozpoznaje głosy wokalne w słuchanych utworach; - rozpoznaje formę AB w słuchanych utworach; - przedstawia formę AB za pomocą ruchu lub w postaci graficznej; - gra solo na instrumentach perkusyjnych wybrane i realizowane podczas lekcji utwory; - realizuje na różne sposoby rytm punktowany. - konstruuje „instrumenty ekologiczne” i realizuje na nich rytmy; - demonstruje <i>ostinato</i> rytmiczne oraz potrafi rozpoznać je w prezentowanych przykładach muzycznych; - wykonuje solo akompaniament do wybranych i realizowanych podczas

ROZUMIE I WYJAŚNIA ZAGADNIENIA TEORETYCZNE:

- wyjaśnia, co to są gama i solmizacja;
- wyjaśnia, do czego służy fonogestyka;
- tłumaczy, co to jest dynamika;
- wymienia podstawowe oznaczenia dynamiki (*piano* i *forte*) i wyjaśnia ich znaczenie;
- wyjaśnia, czym są emisja głosu i dykcja;
- wyjaśnia, co oznacza znak repetycji, i realizuje zapis nutowy zawierający ten symbol;
- rozpoznaje i nazywa wartości rytmiczne określonych nut i pauz;
- wyjaśnia, jakie jest znaczenie kropki przy nucie;
- wyjaśnia znaczenie terminów: *rytm*, *tataizacja*, *gestodźwięki*;
- stosuje *gestodźwięki*;
- wyjaśnia, co to jest hymn;
- wymienia symbole narodowe;
- wymienia głosy wokalne i omawia ich podział;
- wyjaśnia znaczenie terminu *barwa dźwięku*;
- wyjaśnia, czym są refren i zwrotka;
- tłumaczy, na czym polega forma AB;
- wymienia instrumenty perkusyjne i omawia ich podział na grupy;
- podaje podstawowe informacje dotyczące dzieciństwa Fryderyka Chopina;
- wyjaśnia, czym jest folklor;
- wymienia polskie tańce narodowe;
- podaje charakterystyczne cechy mazura;
- wymienia wielkanocne zwyczaje i obrzędy charakterystyczne dla regionu, w którym mieszka;

lekcji piosenek;

- śpiewa i gra solo wybrane kolędy;
 - realizuje proste rytmy na instrumentach szkolnych;
 - prezentuje ilustracje ruchowe do wybranych utworów,
 - określa nastrój słuchanej muzyki;
 - rozpoznaje nawiązanie do kolędy *Lulajże, Jezuniu* w słuchanym utworze F. Chopina.
 - wykonuje improwizację ruchową do słuchanego utworu.
 - określa, jaka dynamika została zastosowana w słuchanych utworach;
- ROZUMIE I WYJAŚNIA ZAGADNIENIA TEORETYCZNE:**
- wyjaśnia, co to są gama i solmizacja;
 - wyjaśnia, do czego służy fonogestyka;
 - tłumaczy, co to jest dynamika, wymienia wszystkie poznane oznaczenia dynamiki i wyjaśnia ich znaczenie;
 - wymienia podstawowe oznaczenia dynamiki (*piano* i *forte*) i wyjaśnia ich znaczenie;
 - wyjaśnia, czym są emisja głosu i dykcja;
 - wyjaśnia, co oznacza znak repetycji, i realizuje zapis nutowy zawierający ten symbol;
 - rozpoznaje i nazywa wartości rytmiczne określonych nut i pauz;
 - wyjaśnia, na czym polega *ostinato rytmiczne*
 - wyjaśnia, jakie jest znaczenie kropki przy nucie;
 - wyjaśnia znaczenie terminów: *rytm*, *tataizacja*, *gestodźwięki*;
 - stosuje *gestodźwięki*;
 - wyjaśnia, co to jest hymn;
 - przedstawia historię hymnu polskiego na podstawie wiadomości z lekcji,
 - wymienia symbole narodowe;
 - wymienia głosy wokalne i omawia ich podział;
 - wyjaśnia znaczenie terminu *barwa dźwięku*;
 - wyjaśnia, czym są refren i zwrotka;
 - tłumaczy, na czym polega forma AB;
 - wymienia instrumenty perkusyjne i omawia ich podział na grupy;
 - opowiada o dzieciństwie Chopina na podstawie wiadomości zawartych w infografice „Z albumu Pani Justyny: Fryderyk Chopin – cudowne dziecko”.

- wyjaśnia, czym jest szanta.	- wyjaśnia, czym jest folklor; - wymienia polskie tańce narodowe; - wykłaskuje charakterystyczne rytmy mazura. - wymienia i omawia zwyczaje i obrzędy wielkanocne zachowywane w całym kraju; - wyjaśnia, czym jest szanta.
-------------------------------	--

KLASA V	
WYMAGANIA PODSTAWOWE	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE
Uczeń:	
<p>WYKONUJE ZADANIA PRAKTYCZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gra na flecie i dzwoneczkach oraz śpiewa w grupie solmizacją gamę C-dur w górę i w dół; - wykonuje w grupie realizowane utwory wokalne i instrumentalne; - porusza się przy muzyce z rekwizytem; - śpiewa w grupie kanon w układzie dwugłosowym; - śpiewa w grupie z odpowiednią artykulacją realizowaną podczas lekcji melodię; - improwizuje w grupie prosty układ ruchowy do słuchanego utworu; - podczas wykonywania utworu realizuje w zespole jeden głos na instrumencie niemelodycznym; - wykonuje w grupie refren ronda tanecznego do piosenki; - rozpoznaje słuchane kolędy; - określa nastrój słuchanych utworów; - maluje zimowy pejzaż do muzyki S. Moniuszki; - tańczy polkę krokiem podstawowym; - układa utwór perkusyjny ilustrujący odgłosy zwierząt ukazanych na rysunku; - pracuje w grupie tworząc opowiadanie do słuchanej muzyki; - realizuje rytmy taitacją i gestodźwiękami; - wykonuje krok podstawowy rock and rolla; - bierze udział w ćwiczeniach oraz zabawach dydaktycznych; 	<p>WYKONUJE ZADANIA PRAKTYCZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - śpiewa i gra solo i w duecie piosenki z odpowiednią artykulacją; - rozpoznaje brzmienie odmian fletów w słuchanych przykładach; - rozpoznaje w słuchanym utworze formy ABA i ABA₁; - przekształca strukturę ABA w ABA₁; - wykonuje w grupie kanon w układzie trzy- i czterogłosowym; - realizuje układ ruchowy według własnego pomysłu do słuchanej muzyki; - podczas wykonywania utworu realizuje samodzielnie jeden głos na instrumencie melodycznym; - określa tempo słuchanych utworów i rozróżnia rodzaje tempa i jego zmiany; - rozpoznaje rodzaje artykulacji w słuchanych utworach; - improwizuje ruch w kupletach ronda tanecznego do piosenki; - rozpoznaje refren i kuplety w słuchanym utworze; - przedstawia formę ronda środkami pozamuzycznymi; - układa akompaniament rytmiczny; - wykonuje akompaniament do piosenek zgodnie z partyturą; - rozpoznaje i objaśnia oznaczenia w zapisie nutowym utworu; - rozpoznaje rytmy polskich tańców narodowych w słuchanych kolędach; - rozpoznaje brzmienia wybranych instrumentów strunowych; - rozpoznaje rodzaje chórów w słuchanych utworach; - rozpoznaje cechy ludowej muzyki czeskiej, litewskiej, ukraińskiej i niemieckiej w słuchanych utworach; - rozpoznaje cechy muzyki średniowiecznej i renesansowej w słuchanych utworach;

ROZUMIE I WYJAŚNIA ZAGADNIENIA TEORETYCZNE:

- wymienia nazwy odmian fletów; ;
- wyjaśnia, co to jest przedtakt;
- wymienia nazwy omówionych oznaczeń stosowanych w zapisie nutowym;
- wyjaśnia znaczenie terminów *muzyka wokalna, solista, zespół wokalny, chór, a cappella, opera, aria, libretto, tempo, artykulacja, rondo, refren, kuplet, elementy muzyki, harmonia, forma muzyczna, polifonia, wirtuoz, kolęda, pastorałka, jasełka, mazurek, psalm, muzyka programowa, muzyka ilustracyjna, akompaniament, burdon, muzyka kameralna*;
- tłumaczy, do czego służy metronom;
- wymienia tytuły oraz określa tematykę i charakter pieśni żołnierskich i legionowych;
- wymienia siedem elementów muzyki: rytm, melodię, tempo, dynamikę, harmonię, barwę, formę;
- wymienia zwyczaje i tradycje bożonarodzeniowe kultywowane w jego rodzinie i w regionie, oraz w krajach sąsiadujących z Polską;
- wymienia instrumenty strunowe z podziałem na poszczególne grupy;
- charakteryzuje muzykę ludową Słowacji, Czech, Litwy, Ukrainy, Rosji i Niemiec;
- omawia muzykę średniowiecza i renesansu na podstawie ilustracji i osi czasu;
- wymienia polskie i europejskie zwyczaje wielkanocne;
- omawia życie i twórczość J.S. Bacha, F. Chopina i S. Moniuszki

- rozpoznaje cechy muzyki programowej i ilustracyjnej w słuchanych utworach;
 - śpiewa i gra w dwugłosie piosenki;
 - improwizuje ruch taneczny do utworu muzycznego przewidzianego w programie nauczania;
 - wymyśla opowieść stanowiącą program utworu muzycznego;
 - układa i wykonuje muzykę do ilustracji;
 - opowiada o budowie i przygotowaniu spektaklu operowego na podstawie infografiki;
 - wymienia nazwiska najwybitniejszych twórców operowych;
 - tańczy rock and rolla do odtwarzanej muzyki
- ROZUMIE I WYJAŚNIA ZAGADNIENIA TEORETYCZNE:**
- wskazuje różnice między formami ABA i ABA₁
 - wyjaśnia omówione oznaczenia stosowane w zapisie nutowym;
 - wskazuje w zapisie nutowym poznane symbole muzyczne;
 - wyjaśnia znaczenie terminu *agogika, triola*
 - wymienia i omawia elementy muzyki
 - rozpoznaje elementy muzyki w słuchanych utworach;
 - wyjaśnia, czym się różni kolęda od pastorałki
 - charakteryzuje zwyczaje bożonarodzeniowe kultywowane w krajach sąsiadujących z Polską
 - opowiada o młodości Chopina na podstawie wiadomości zawartych w infografice „Z albumu Pani Justyny: Fryderyk Chopin – lata młodości i nauki”
 - omawia życie i twórczość J.S. Bacha na podstawie infografiki
 - wyjaśnia, czym różni się mazurek od mazura;
 - opowiada o historii powstania instrumentów strunowych na podstawie wiadomości z podręcznika;
 - podaje przykłady zespołów kameralnych i ich nazwy (duo, trio, kwartet itd.)
 - omawia polską muzykę renesansową na podstawie infografiki i wyjaśnia znaczenie określenia *złoty wiek muzyki polskiej*
 - omawia zwyczaje wielkanocne na podstawie infografiki
 - porównuje budowę klawesynu i organów oraz zalicza te instrumenty do odpowiednich grup
 - charakteryzuje omówione rodzaje akompaniamentu

<p>na podstawie wiadomości z podręcznika;</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia budowę klawesynu i organów na podstawie infografiki; - omawia formę opery; - charakteryzuje rock and rolla; - wymienia tytuły popularnych piosenek ogniskowych; - wymienia rodzaje akompaniamentu (burdon, akompaniament rytmiczny, akompaniament harmoniczny); 	
KLASA VI	
WYMAGANIA PODSTAWOWE	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE
Uczeń:	
<p>WYKONUJE ZADANIA PRAKTYCZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - śpiewa, gra piosenki i akompaniuje w grupie; - gra temat i jedną wariację z realizowanego podczas lekcji utworu; - rozpoznaje temat wariacji w słuchanym utworze - wykonuje układ ruchowy do słuchanego utworu - realizuje partię melodyczną z partytury utworu - określa nastrój i charakter słuchanych utworów - wykonuje krok podstawowy samby, salsy i rock and rolla - śpiewa i gra w grupie <i>Odę do radości</i> - improwizuje akompaniament rytmiczny do słuchanego utworu - śpiewa i wykonuje w grupie kanony wielogłosowe <p>ROZUMIE I WYJAŚNIA ZAGADNIENIA TEORETYCZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje piosenki turystyczne i podaje ich przykłady (tytuły); wymienia rodzaje chórów i zespołów wokalnych; - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>solo, unisono, duet, burdon, wariacje na temat, temat wariacji, wariacja, triola, akord, trójdźwięk, stopnie gamy, ostinato, pentatonika, homofonia, styl galant, pastisz muzyczny, styl</i> 	<p>WYKONUJE ZADANIA PRAKTYCZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - śpiewa, gra piosenki i akompaniuje solo z partytury; - układa akompaniament melodyczny i rytmiczny do piosenek; - śpiewa partię burdonu, górnego głosu towarzyszącego lub jednego głosu z partii duetu albo zespołu w piosence; - określa liczbę przekształceń wariacyjnych tematu w słuchanym utworze; - śpiewa w dwugłosie piosenki; - tworzy układ ruchowy do słuchanego utworu; - realizuje poprawnie triolę ósemkową; - rozpoznaje instrumenty akompaniujące w słuchanych ; - improwizuje na dzwonek lub na instrumencie klawiszowym melodię opartą na pentatonice; - samodzielnie rytmizuje przysłowia związane z andrzejkami oraz improwizuje śpiewanki oparte na przysłowiach andrzejkowych; - podaje nazwę tańca, do którego nawiązuje prezentowany utwór; - tańczy sambę, salsę i rock and rolla do piosenki; - rozpoznaje brzmienia wybranych instrumentów dętych; - improwizuje scenkę baletową do muzyki; <p>ROZUMIE I WYJAŚNIA ZAGADNIENIA TEORETYCZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia nazwiska artystów i nazwy zespołów muzycznych wykonujących piosenki turystyczne; - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>muzyka wielogłosowa, górny głos towarzyszący, muzyka folk, flamenco, bel canto;</i> - podaje przykłady pozamuzyczne ilustrujące formę wariacji;

brillant, wirtuoz, impresjonizm, fortepian preparowany, standard jazzowy, improwizacja, jazzman, combo, styl muzyczny, operetka, musical, taper, teledysk;

- charakteryzuje muzykę ludową wybranych krajów;
- charakteryzuje muzykę klasycyzmu;
- omawia muzykę romantyczną oraz wymienia jej przedstawicieli;
- przedstawia fakty z życia W.A. Mozarta i Ludwiga van Beethovena;
- wymienia tytuły piosenek żołnierskich i powstańczych;
- wymienia zwyczaje bożonarodzeniowe kultywowane w wybranych krajach Europy;
- omawia zwyczaje związane z karnawalem;
- przedstawia podstawowe fakty z życia Chopina na emigracji;
- wymienia formy muzyczne stosowane przez Chopina;
- wymienia instrumenty dęte i przyporządkowuje je do właściwych grup (drewnianych, blaszanych, miechowych);
- wyjaśnia, czym różni się kwintet dęty od orkiestry dętej;
- wymienia rodzaje zespołów kameralnych i orkiestr oraz omawia pracę dyrygenta orkiestry;
- wymienia podobieństwa i różnice między baletem klasycznym a tańcem współczesnym, podaje tytuły najbardziej znanych baletów oraz wymienia nazwy tańców współczesnych;
- wymienia nazwiska polskich kompozytorów muzyki współczesnej;
- charakteryzuje muzykę jazzową, pop i rock;
- wymienia poznane na lekcji style muzyki rozrywkowej;
- charakteryzuje operetkę i musical;
- tłumaczy, jaką funkcję pełni muzyka w filmie i reklamie.

- podaje różne przykłady zastosowania trioli;
- podaje przykłady chińskich instrumentów ludowych;
- wyjaśnia, kim byli klasycy wiedeńscy;
- rozpoznaje cechy stylu *galant* w słuchanej muzyce;
- wymienia formy muzyczne stosowane przez W.A. Mozarta i podaje wybrane tytuły jego utworów poznanych na lekcji;
- omawia piosenki żołnierskie i powstańcze;
- wymienia tytuły znanych piosenek o tematyce bożonarodzeniowej;
- opowiada ciekawostki o muzyce i kompozytorach;
- omawia zwyczaje karnawałowe w Rio de Janeiro i w Wenecji;
- charakteryzuje postać Chopina na podstawie wiadomości zawartych w infografice „Z albumu pani Justyny”;
- podaje tytuły ważniejszych utworów Chopina;
- wymienia sposoby upamiętniania postaci kompozytora;
- wskazuje różnice między instrumentami dętymi, drewnianymi, a instrumentami dętymi blaszanymi;
- podaje przykłady orkiestr dętych;
- wymienia formy muzyczne stosowane przez Beethovena i podaje wybrane tytuły jego utworów poznanych na lekcji;
- wyjaśnia, czym były szkoły narodowe w muzyce XIX w.;
- omawia znaczenie twórczości F. Chopina i S. Moniuszki dla muzyki polskiej;
- wymienia nazwiska kompozytorów muzyki baletowej i wybitnych tancerzy baletowych;
- omawia podział tańców towarzyskich;
- charakteryzuje poznane style i kierunki muzyczne XX w.;
- omawia twórczość polskich kompozytorów muzyki współczesnej;
- charakteryzuje instrumenty elektryczne i elektroniczne na podstawie wiadomości zawartych w podręczniku;
- wymienia nazwiska słynnych jazzmanów na podstawie wiadomości zawartych w podręczniku;
- charakteryzuje style muzyki rozrywkowej;
- wymienia przykładowe nazwy zespołów oraz nazwiska twórców i wykonawców muzyki rozrywkowej;
- układa i wykonuje raperski loop;

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia tytuły słynnych operetek i musicali oraz nazwiska znanych kompozytorów; - omawia muzykę taneczną;
--	---

KLASA VII	
WYMAGANIA PODSTAWOWE	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE
Uczeń:	
<p>WYKONUJE ZADANIA PRAKTYCZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> v w grupie; - gra temat i jedną wariację z utworu; - tańczy krok podstawowy poloneza i wykonuje figury tego tańca; - realizuje ostinato rytmiczne do piosenki; - wykonuje układ taneczny w stylu country; <p>ROZUMIE I WYJAŚNIA ZAGADNIENIA TEORETYCZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia poznane techniki wokalne; - używa terminów związanych z muzyką jedno- i wielogłosową; - wymienia niekonwencjonalne instrumenty i mechanizmy grające; - wymienia instrumenty elektryczne i elektroniczne; - wyjaśnia niektóre terminy i pojęcia poznane w trakcie roku szkolnego; - wymienia różne rodzaje muzyki; - charakteryzuje poznane style muzyczne; - wyjaśnia, na czym polega styl galant, brillant; - wymienia tytuły utworów L. van Beethovena, F. Chopina, S. Moniuszki; - rozpoznaje muzykę kameralną i wymienia przykłady zespołów kameralnych; - wymienia rodzaje orkiestr; - omawia formę wariacji; - wymienia cechy charakterystyczne poloneza; - omawia formę opery i baletu z wykorzystaniem poznanych terminów; - omawia najbardziej charakterystyczne zjawiska w muzyce XX w.; - omawia charakterystyczne cechy muzyki folk, country, jazz; - wymienia rodzaje akompaniamentu; 	<p>WYKONUJE ZADANIA PRAKTYCZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - śpiewa, gra piosenki i akompaniuje solo; - wykonuje beatbox; - gra w grupie melodię w wielogłosie; - układa akompaniament perkusyjny do piosenki; - śpiewa piosenkę w dwugłosie; - rozpoznaje utwory utrzymane w stylu galant; <p>ROZUMIE I WYJAŚNIA ZAGADNIENIA TEORETYCZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia techniki wokalne i je charakteryzuje; - wyjaśnia znaczenie terminów związanych z muzyką jedno- i wielogłosową; - omawia niekonwencjonalne instrumenty i mechanizmy grające; - wymienia znanych wirtuozów; - odróżnia instrumenty elektryczne od elektronicznych i omawia ich działanie; - rozpoznaje omawiane rodzaje muzyki i style muzyczne; - opowiada o życiu i twórczości L. van Beethovena, - charakteryzuje muzykę kameralną i omawia jej aparat wykonawczy; - charakteryzuje poszczególne typy orkiestr; - wyjaśnia, na czym polega tworzenie kolejnych wariantów tematu muzycznego; - wymienia polskich kompozytorów romantycznych innych niż F. Chopin i S. Moniuszko; - omawia twórczość F. Chopina i wymienia utwory kompozytora; - wyjaśnia, na czym polega opracowanie artystyczne muzyki (stylizacja),

<p>- omawia zagadnienia dotyczące muzyki rozrywkowej.</p>	<p>i podaje konkretne przykłady stylizacji; - omawia twórczość S. Moniuszki i wymienia utwory kompozytora; - podaje tytuły najbardziej znanych oper i baletów i wskazuje ich twórców; - omawia twórczość najważniejszych przedstawicieli muzyki XX w.; - rozpoznaje utwory reprezentujące muzykę folk i country; - wymienia rodzaje akompaniamentu i je omawia z wykorzystaniem poznanych terminów; - charakteryzuje muzykę jazzową z wykorzystaniem poznanych terminów oraz wymienia najsłynniejszych jazzmanów; - wyjaśnia znaczenie wszystkich terminów poznanych w trakcie roku szkolnego.</p>
---	---

KRYTERIA OCENIANIA Z PRZEDMIOTU MUZYKA:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- prawidłowo i całkowicie samodzielnie śpiewa piosenki z podręcznika oraz z repertuaru dodatkowego,
- prawidłowo gra na różnych instrumentach melodycznych melodie z podręcznika oraz z repertuaru dodatkowego,
- samodzielnie odczytuje i wykonuje dowolny utwór,
- potrafi rozpoznać budowę utworu muzycznego,
- posiada wiedzę i umiejętności przekraczające poziom wymagań na ocenę bardzo dobrą,
- bierze czynny udział w pracach szkolnego zespołu muzycznego lub chóru, lub w muzycznych zajęciach pozaszkolnych,
- jest bardzo aktywny muzycznie,
- wykonuje różne zadania twórcze, np. układa melodię do wiersza, akompaniament perkusyjny do piosenki,
- prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy lub zeszyt ćwiczeń.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- prawidłowo i samodzielnie śpiewa większość piosenek przewidzianych w programie nauczania,
- prawidłowo i samodzielnie gra na instrumentach melodycznych większość melodii przewidzianych w programie nauczania,
- umie bezbłędnie wykonywać rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych,

- potrafi rytmizować teksty,
- rozumie zapis nutowy i potrafi się nim posługiwać,
- podaje nazwiska wybitnych kompozytorów z programu danej klasy,
- prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy lub zeszyt ćwiczeń.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela śpiewa pieśni i piosenki jednogłosowe,
- poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela gra kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym,
- wykonuje proste rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych,
- rytmizuje łatwe teksty,
- zna podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy i wie, co one oznaczają,
- prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy lub zeszyt ćwiczeń.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela śpiewa niektóre piosenki przewidziane w programie nauczania,
- niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela gra na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym niektóre melodie przewidziane w programie nauczania,
- wykonuje najprostsze ćwiczenia rytmiczne – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych,
- zna tylko niektóre terminy i pojęcia muzyczne,
- prowadzi zeszyt niesystematycznie i niestarannie.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- niedbale, nie starając się poprawić błędów, śpiewa kilka najprostszych piosenek przewidzianych w programie nauczania,
- niedbale, nie starając się poprawić błędów, gra na instrumencie melodycznym gamę i kilka najprostszych utworów przewidzianych w programie nauczania,
- niechętnie podejmuje działania muzyczne,
- myli terminy i pojęcia muzyczne,
- dysponuje tylko fragmentaryczną wiedzą,
- najprostsze polecenia – ćwiczenia rytmiczne – wykonuje z pomocą nauczyciela.

Ocenę niedostateczną uczeń, który:

- mimo usilnych starań nauczyciela, wykazuje negatywny stosunek do przedmiotu
- ma bardzo duże braki w zakresie podstawowych wymagań edukacyjnych dotyczących wiadomości i umiejętności przewidzianych dla danej klasy,

- mimo pomocy nauczyciela nie potrafi i nie chce wykonać najprostszych poleceń wynikających z programu danej klasy,
- nie prowadzi również zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ucznia.